وزیر ارشاد دولت سیزدهم از نسبت رئیس‌جمهور وقت با فرهنگ و هنر می‌گوید

رئیسی شخصاً جلوی فراقانونی‌ها را گرفت

عاطفه جعفری- محمدحسین سلطانی
گروه فرهنگ

در اتاق مصاحبه عکس امام و رهبر انقلاب به دیوار نصب شده و تصویر آیت‌الله رئیسی روی یک میل طلایی رنگ قرار گرفته. تقریباً اتاق تاریک است و دورتا دورش را پرده‌های سرمه‌ای مخمل زده‌اند. برای آنکه صدا منعکس نشود زیر پرده‌ها پول آکوستیک کار کرده‌اند. روی میل نشسته‌ایم تا وزیر ارشاد سابق بیاید و از آن دوسال و چند ماهی بگوید که با صاحب عکس روی صندلی حشرو نشار داشت. مصاحبه مهدی اسماعیلی حوالی ظهر می‌رسد و سلام علیک گرمی می‌کند. لباس پوشیدنش با دوره وزارت تفاوتی نکرده؛ همان کت‌وشلوار و پیراهن یقه‌بیلمبات. روی صندلی می‌نشیند و مصاحبه آغاز می‌شود.

برای سؤال اول می‌خواهم به سال ۱۴۰۰ برگردم، پس از انتصابات به‌عنوان وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، نخستین مطالبی را خواسته‌اش که آقای رئیسی از شما داشتند و بر پیگیری آن تأکید کردند، چه بود؟

زمانی که ما کار را در دولت آغاز کردیم، کشور در وضعیتی از تعطیلی و نیمه‌تعطیلی به سر می‌برد. در روز تنفیذ حکم ریاست‌جمهوری آیت‌الله رئیسی، آمار روزانه جان‌باختگان کرونا ۹ و ۷۰ نفر بود. بنده گزارشی از وضعیت حوزه فرهنگ و هنر خدمت حاج‌آقا (آیت‌الله رئیسی) ارائه دادم و درخدمتش عرض کردم که هنرمندان اغلب بیکارند؛ سینماها فعالیتی نداشتند و تئاترها نیز تعطیل بودند. ظرفیت سالن‌ها به ۲۰، ۱۰ و ۳۰ درصد کاهش یافته بود یا آنکه سالن‌ها به طور کامل تعطیل بودند. وقتی آمار جان‌باختگان به ۷۰۰ نفر در روز می‌رسید، تمامی فعالیت‌ها، به‌عنوان مثال دعواهای اتحادیه‌های فرهنگی و هنری که جزئی از فعالیت‌های اجتماع‌محور محسوب می‌شوند، به‌ناچار تعطیل می‌شدند. من از حاج‌آقا درخواست کردم که به‌هیئت هنرمندان کمک کنیم. ایشان نیز با بزرگواری، در همان ابتدای کار، مبلغ ۵۰۰ میلیارد تومان به صندوق اعتباری هنر تخصیص دادند. این در حالی بود که کل بودجه صندوق در آن مقطع، مثلاً ۱۰۰ میلیارد تومان بود. با این مبلغ تخصیصی، توانستیم به ۸۰ هزار هنرمند در سراسر کشور، علی‌رغم سه نوبت تعلیل و تعدیل نوروز، کمک‌هزینه معیشتی پرداخت کنیم. این اقدام خیلی به جامعه فرهنگی و هنری کشور کمک کرد. به یاد دارم علی‌رغم صحبت‌های فراوان مسئولان زمانی که بازگشت را زمینی می‌کردم، صندوق اعتباری هنر تنها چهارهزار روزانه‌مگاوات را تحت پوشش بیمه داشت. زمانی که ما مسئولیت را واگذار کردیم، این تعداد (روزانه‌مگاوات تحت پوشش بیمه) به بیش از ۱۲ هزار نفر رسیده بود که نشان‌دهنده رشد ۳۰۰ درصدی است. همان‌طور که مستحضرید، کل جامعه هنری مدرنهایت حدود ۱۶ هزار تا ۱۷ هزار نفر، به‌علاوه ۵۰ نفر عضو دارد. پیش از این معمولاً به سازمان وزیر خبرنگار، مبالغ ناچیزی به‌عنوان مثال حدود ۳۰۰ هزار تومان، به خبرنگاران پرداخت می‌شد. ما در سال ۱۴۰۱، جلسه‌ای با حضور حاج‌آقا و خبرنگاران ترتیب دادیم. ما در آن جلسه به این هنرمند ارجمند تکلیف کردند؛ صحنه‌ای که پیرو آن دل یک پیرمرد نوعی هنر نظر، افزایش دادیم. در نتیجه هر فردی که مدعی فعالیت خبرنگاری بود، در سامانه ثبت‌نام می‌کرد. با احساب این افراد، تعداد کل به حدود ۱۶ هزار نفر می‌رسید. آنکه تعداد زیادی از این افراد، خبرنگار نیستند؛ اما از محل ۱۰ درصدی که دولت طی مصوبه ستاد کرونا مجاز به جذب‌هایی هزینه‌ها در قبال مصوبات ستاد مبارزه با کرونا قرار داشتند، امکان پرداخت آن فراهم شود. این مبلغ قبلاً معادل نیمی از کل بودجه وزارت ارشاد در سال ۱۴۰۰ بود و ما با این اقدام، گام بسیار مهمی برداشتیم. حاج‌آقا در حوزه فرهنگ و هنر رویکردشان قابل احترام است. بنده به حاج‌آقا عرض کردم که بنده به تو وصله دارم و ایشان به کار می‌رسم؛ رویکرد حاج‌آقا ایمانی، انشراحی و انفتاحی بود. اگر مشاهده می‌کردید که من در برابر تلاش‌ها برای لغو مجوزهای صادرشده از سوی وزارت ارشاد تا این حد قاطعانه ایستادگی می‌کردم و حتی حاضر به پرداخت هزینه برای آن می‌شدم، به‌خاطر پیگیری‌های آقایان بود. برخی دوستان از این بابت انتقاد می‌کنند، دلیلش این بود که تصمیم‌گیری‌ها بدون پشتوانه، روزها در رسانه‌ها بر سر این موضوع جدال یا به تعبیری مبارزه می‌کنم و رئیس‌جمهور (آن از بی‌اطلاع است. رابطه میان من و آقای رئیس‌جمهور بسیار نزدیک و مبتنی بر اعتماد بود. ایشان تأکید کردند: «نگران نباشید، باید محکم بایستید تا این مشکل یک‌بار برای همیشه حل شود.» پس از این اتفاقات، گاهی برخی دوستان به من می‌گفتند ملاذ در دولت آیت‌الله رئیسی، ما نباید در حوزه فرهنگ و هنر ایرادی را بر ویکرد باز عمل کنیم. من در پاسخ می‌گفتم: «شما بر چه اساسی چنین سخنی می‌گویید؟ آیا تصور می‌کنید آقای رئیسی از این تصمیم‌ها و رویکردها مطلع نیستند؟ مگر من در حوزه فرهنگ و هنر برای خود جزیره مستقلی ایجاد کرده‌ام؟ من هیچ‌یک از تصمیم‌های مهم این حوزه را بدون کسب اجازه و نظر موافق آیت‌الله رئیسی اعلام و اجرایی نمی‌کنم؛ زیرا این‌ها اتفاقات بسیار مهمی بودند و حمایت ایشان نیز همواره وجود داشت. به من طبق، حوزه‌رفاه هنرمندان برای ایشان اهمیت بسیاری داشت. به‌عنوان‌مثال دعوت‌های فرهنگی و هنری که برای برای هنرمندان احداث شود. حتماً به‌خاطر دارید که در سال ۱۴۰۲ به شهر پرند رفتیم و کلنگ احداث مجموعه‌ای به نام «شهر هنر» را به زمین زدیم. ایشان، معاون پشتیبانی، ما، موظف شدیم به‌صورت همگرایی از محل پروژه بازدید کرده و گزارش تصویری برای من ارسال کنند. ما تعهد داده بودیم در سال ۱۴۰۴ کلید اولین واحدهای تکمیل‌شده را تحویل دهیم. البته عدم دولت آیت‌الله رئیسی کفاف نداد تا این پروژه به سرانجام برسد، اما بنای ما بر انجام این کار بزرگ بود. این یک نمونه از اقدامات در حوزه‌رفاه بود. اگر به حوزه‌های معنای آن بود که یک بعد چهارساحته بازگشت را زمینی می‌کردیم، صندوق اعتباری هنر تنها چهارهزار روزانه‌مگاوار را تحت پوشش بیمه داشت. زمانی که ما مسئولیت را واگذار کردیم، این تعداد (روزانه‌مگاوار تحت پوشش بیمه) به بیش از ۱۲ هزار نفر رسیده بود که نشان‌دهنده رشد ۳۰۰ درصدی است. همان‌طور که مستحضرید، کل جامعه هنری مدرنهایت حدود ۱۶ هزار تا ۱۷ هزار نفر، به‌علاوه ۵۰ نفر عضو دارد. پیش از این معمولاً به سازمان وزیر خبرنگار، مبالغ ناچیزی به‌عنوان‌مثال حدود ۳۰۰ هزار تومان، به خبرنگاران پرداخت می‌شد. ما در سال ۱۴۰۱، جلسه‌ای با حضور حاج‌آقا و خبرنگاران ترتیب دادیم. ما در آن جلسه به این هنرمند ارجمند تکلیف کردند؛ صحنه‌ای که پیرو آن دل یک پیرمرد نوعی هنر نظر، افزایش دادیم. در نتیجه هر فردی که مدعی فعالیت خبرنگاری بود، در سامانه ثبت‌نام می‌کرد. با احساب این افراد، تعداد کل به حدود ۱۶ هزار نفر می‌رسید. آنکه تعداد زیادی از این افراد، خبرنگار نیستند؛ اما از محل ۱۰ درصدی که دولت طی مصوبه ستاد کرونا مجاز به جذب‌هایی هزینه‌ها در قبال مصوبات ستاد مبارزه با کرونا قرار داشتند، امکان پرداخت آن فراهم شود. این مبلغ قبلاً معادل نیمی از کل بودجه وزارت ارشاد در سال ۱۴۰۰ بود و ما با این اقدام، گام بسیار مهمی برداشتیم. حاج‌آقا در حوزه فرهنگ و هنر رویکردشان قابل احترام است. بنده به حاج‌آقا عرض کردم که بنده به تو وصله دارم و ایشان به کار می‌رسم؛ رویکرد حاج‌آقا ایمانی، انشراحی و انفتاحی بود. اگر مشاهده می‌کردید که من در برابر تلاش‌ها برای لغو مجوزهای صادرشده از سوی وزارت ارشاد تا این حد قاطعانه ایستادگی می‌کردم و حتی حاضر به پرداخت هزینه برای آن می‌شدم، به‌خاطر پیگیری‌های حاج‌آقا بود. گاهی برخی دوستان از این بابت انتقاد می‌کنند، دلیلش این بود که تصمیم‌گیری‌ها بدون پشتوانه، روزها در رسانه‌ها بر سر این موضوع جدال یا به تعبیری مبارزه می‌کنم و رئیس‌جمهور (آن از بی‌اطلاع است. رابطه میان من و آقای رئیس‌جمهور بسیار نزدیک و مبتنی بر اعتماد بود. ایشان تأکید کردند: «نگران نباشید، باید محکم بایستید تا این مشکل یک‌بار برای همیشه حل شود.» پس از این اتفاقات، گاهی برخی دوستان به من می‌گفتند ملاذ در دولت آیت‌الله رئیسی، ما نباید در حوزه‌فرهنگ و هنر ایرادی را بر ویکرد باز عمل کنیم. من در پاسخ می‌گفتم: «شما بر چه اساسی چنین سخنی می‌گویید؟ آیا تصور می‌کنید آقای رئیسی از این تصمیم‌ها و رویکردها مطلع نیستند؟ مگر من در حوزه‌